

Færøerne og Grønland

1

Det danske riges befolkning

Ét rige – tre forskellige samfund

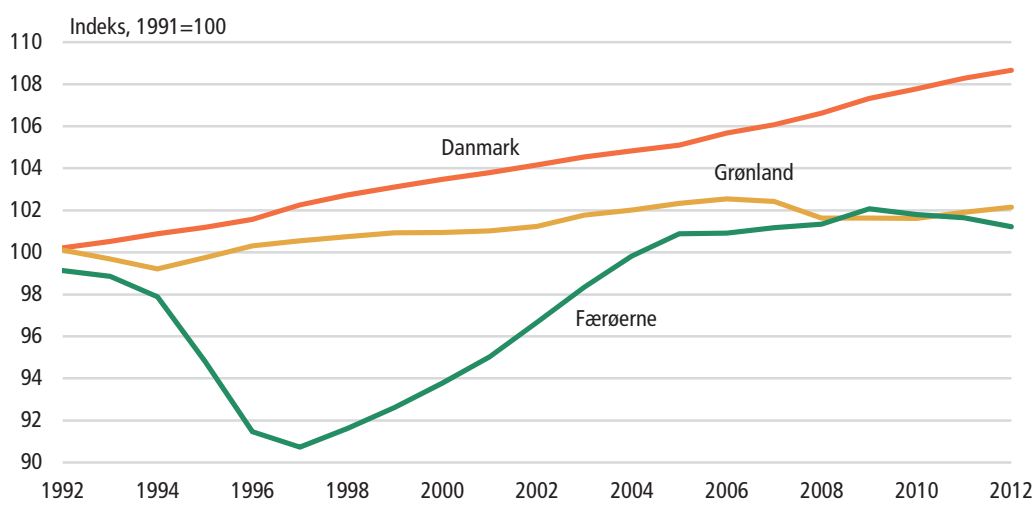
Færøerne og Grønland har tilbage til den tidlige middelalder været i rigsfællesskab med Danmark. I det 20. århundrede har landene gradvist frigjort sig fra Danmark og har i dag et udbygget hjemmestyre. Ved folkeafstemninger er en større selvstændighed indført. I Grønland blev hjemmestyret blev indført den 1. maj 1979 og selvstyret den 21. juni 2009. Færøerne er en delvis selvstyrende del af Rigsfællesskabet ifølge *Lov om Færøernes Hjemmestyre* fra 1948 og udøver det parlamentariske selvstyre i et af verdens ældste parlamenter, Lagtinget.

Det færøske og grønlandske hjemmestyre lovgiver om egne forhold som fx fiskeri, bolig, skole, handel, kommunale forhold mv., mens spørgsmål om udenrigs-, sikkerheds- og retspolitik er fællesanliggender efter dansk lov. Færøerne og Grønland er med tiden blevet mindre økonomisk afhængige af Danmark, men modtager betydelige midler fra den danske stat. I 2011 modtog Færøerne 624 mio. kr. i bloktilskud, mens Grønland modtog 3.533 mio. kr. Oven i dette afholder den danske stat udgifterne til bl.a. retsvæsen og forsvar.

Små befolkninger i forhold til den danske

Den danske befolkning er langt større end den færøske og grønlandske. Der bor 5,6 mio. mennesker i Danmark, mens der bor 48.000 på Færøerne og 57.000 i Grønland. Til sammenligning bor der omkring 50.000 i en middelstor dansk provinsby.

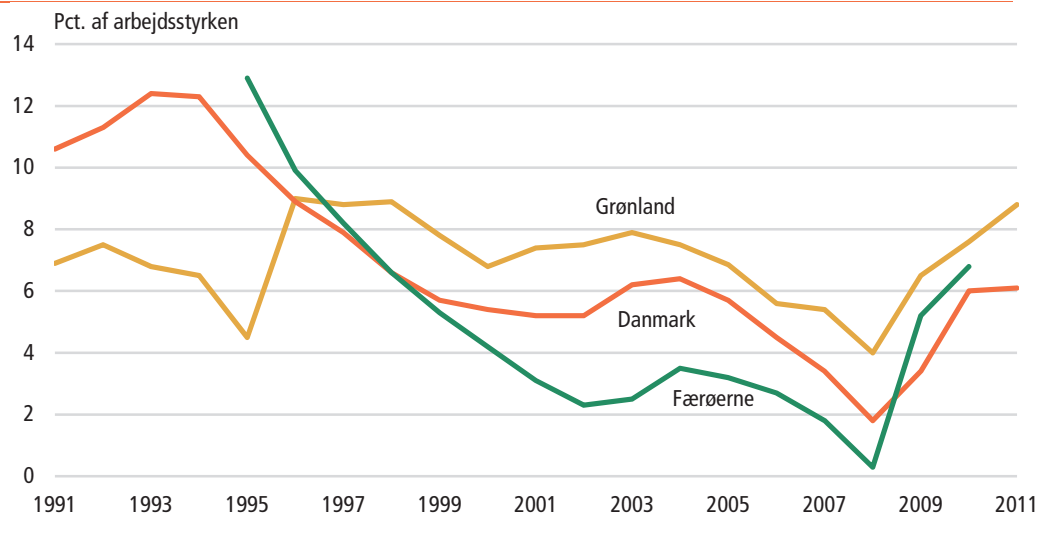
Figur 1 Befolkningsudvikling i Danmark, Færøerne og Grønland

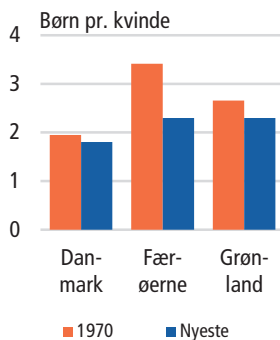
Færøernes krise i midten af 1990'erne

Mens befolkningen er steget svagt i Danmark og Grønland siden 1990, oplevede færingerne i midten af 1990'erne en kraftig tilbagegang i befolkningen. Hovedårsagen var en økonomisk krise med negativ vækst og en stærkt stigende arbejdsløshed. Det færøske samfund havde desuden en gæld til udlandet på næsten 150 pct. af BNP. Først i 2003 var der lige så mange mennesker på Færøerne, som der var i 1990.

Figur 2 Ledighed i Danmark, Færøerne og Grønland

Figur 3 Fertilitet

Anm.: Data for Danmark er fra 2011, Færøerne og Grønland fra 2010.

Kvinder føder færre børn ...

For alle tre dele af riget gælder det, at kvinder får færre børn i dag end for knap 40 år siden. I Grønland fik en kvinde 2,7 børn i 1970 mod 2,4 børn i dag

I 1970 fik en færøsk kvinde i gennemsnit 3,4 børn mod 2,3 børn i dag, og i Danmark fik kvinderne næsten to børn i 1970 mod 1,9 i dag. Fertiliteten har således været mest nedadgående på Færøerne.

... og lever længere

Det er også på Færøerne, at folk lever længst. Mænds gennemsnitlige levealder på Færøerne er 77 år, mens danske mænd lever, til de er 77 år, og grønlandske mænd til de er 67 år.

Tilsvarende lever færøske kvinder i gennemsnit, til de er 82 år, mens danske kvinder gennemsnitligt lever, til de er 81 år, og grønlandske kvinder 72 år.

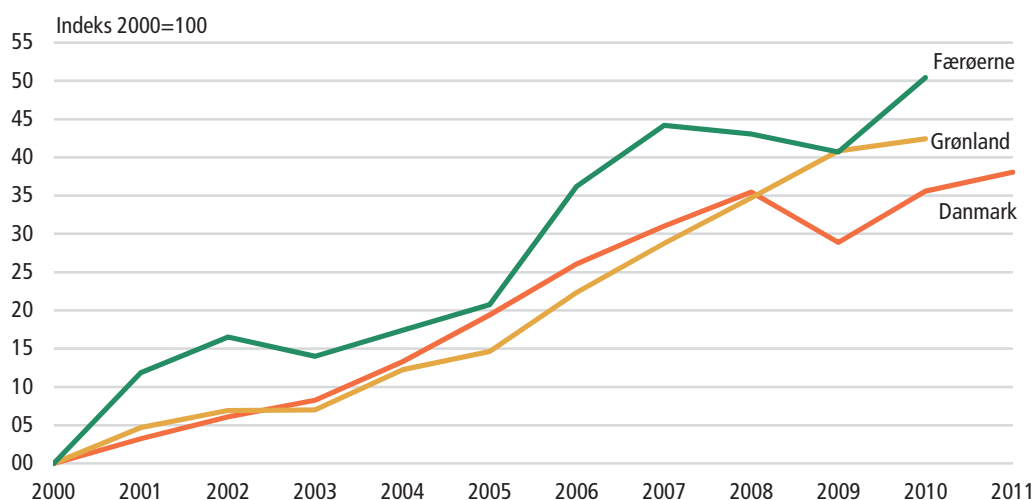
2

Det danske riges økonomi

Små økonomier i forhold til den danske

De færøske og grønlandske økonomier er ganske små i forhold til den danske. Mens det danske bruttonationalprodukt (BNP) udgjorde 1.660 mia. kr. i 2009, var BNP i Grønland omtrent 11 mia. kr. i 2006. Færøernes BNP udgjorde i 2006 lige under 12 mia. kr.

Figur 4 Udviklingen i BNP i løbende priser

www.statistikbanken.dk/nat01

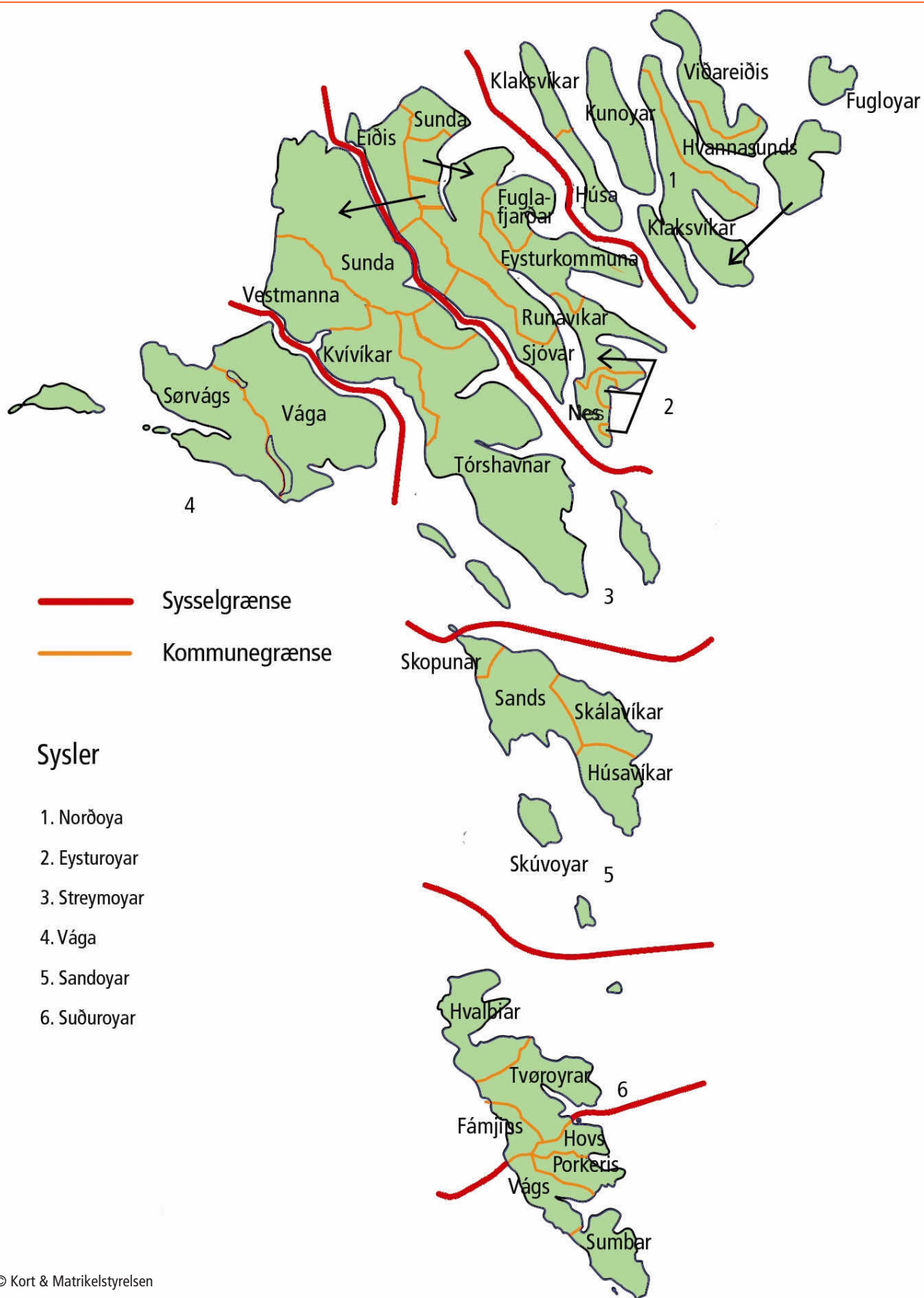
Fiskeriet har stor betydning for økonomien mod nord

Foruden den generelle konjunkturudvikling har den økonomiske udvikling på Færøerne og Grønland været stærkt påvirket af udviklingen i fiskeriet. Grønlands økonomi er specielt sårbar over for prisen på rejer. Færøernes økonomi er ligeledes stærkt afhængig af fiskeriet, herunder antal fiskedage, udviklingen for opdrættede laks og prisen på bl.a. rejer og torsk.

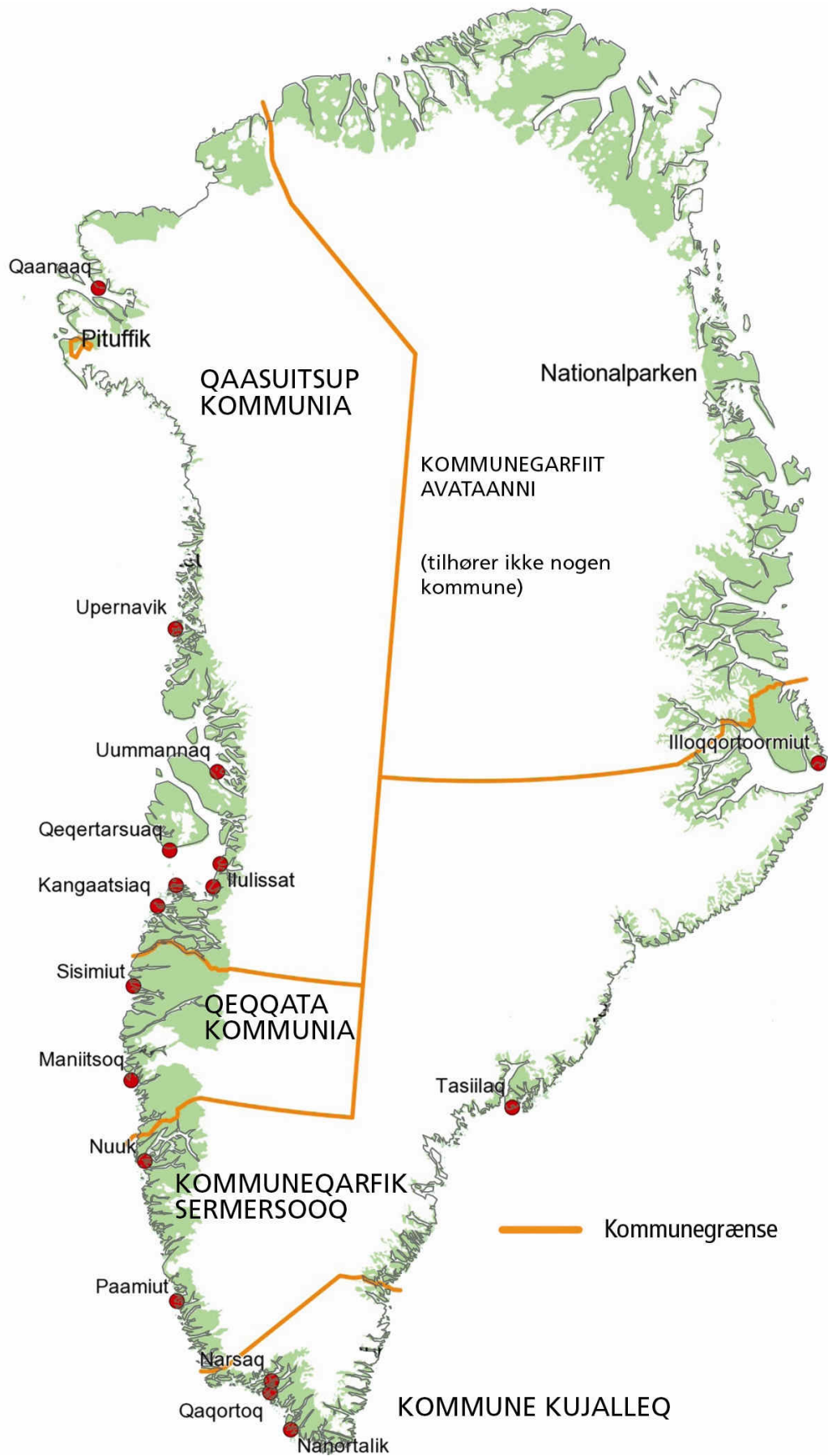
Hvis du vil vide mere...

Danmarks Statistik har offentliggjort tal for Færøerne og Grønland helt tilbage til den første *Statistiske Årbog* i 1896. Både Færøerne og Grønland har i dag deres eget statistikbureau, som kan byde på mange flere tal og oplysninger end præsenteret i årbogen. De to landes statistikbureauer findes på hjemmesiderne www.hagstova.fo for Færøerne og www.stat.gl for Grønland. Grønland udgiver desuden sin egen elektroniske årbog med udførlig statistik. Beretningerne fra Rigsombudsmanden på Færøerne og Grønland er også gode kilder til orientering.

Færøerne

Grønland

Tabel 425 Nøgletal for Danmark, Færøerne og Grønland

	År	Danmark	År	Færøerne	År	Grønland
Total areal, km ²	2012	42 895	2011	1 396	2011	2 166 086
Middeltemperatur, januar, celsius ¹	1961-1990	0,0	1961-1990	3,4	1961-1990	-7,4
Middeltemperatur, juli, celsius ¹	1961-1990	15,6	1961-1990	10,3	1961-1990	6,5
Nedbør, mm. ¹	1961-1990	712	1961-1990	1 284	1961-1990	752
Befolkning	2012	5 580 516	2012	48 372	2012	56 749
Fertilitet	2011	1,8	2011	2,3	2010	2,3
Middellevetid, mænd	2010-2011	77,3	2006-2010	77,2	2008	66,6
Middellevetid, kvinder	2010-2011	81,6	2006-2010	82,9	2008	71,6
Uddannelsesudgifter i pct. af BNP	2010	8,0	2009	9,4	2010	15,7
Uddannelsesudgifter pr. folkeskoleelev i DKK	2010	106 507	2009	82 981	2009	89 027
Arbejdsstyrken	2011	2 755 766	2010	28 970	2012	40 156
Ledige i pct. af arbejdsstyrken ²	2011	6,1	2010	6,8	2011	8,8
Erhvervsfrekvens, mænd i pct.	2011	75,7	2010	80	2006	78,3
Erhvervsfrekvens, kvinder i pct.	2011	71,5	2010	75,3	2006	73,3
Offentlige udgifter til social beskyttelse i pct. af BNP	2010	25,3	2009	22,7	2010	20,7
Sundhedsudgifter i pct. af BNP	2010	8,3	2009	8,2	2010	10,5
Læger pr. 100,000 indbyggere	2009	341	2007	189	2009	167
Udførte aborter pr. 1,000 levendefødte børn	2009	258	2011	57	2009	893
Spædbarnsdødelighed pr. 1,000 levendefødte drenge	2010	2,9	2011	0,0	2011	13,8
Spædbarnsdødelighed pr. 1,000 levendefødte piger	2010	3,0	2011	6,8	2011	7,8
Selv mord pr. 100,000 indbyggere	2010	10	2007-2010	4,1	2008	64
Anmeldte straffelovsovertrædelser pr. 1,000 indbyggere	2011	699	2010	194	2011	851
Heraf tyveri og indbrud	2011	166	2010	21	2011	118
Heraf sædelighedsforbrydelser	2011	5,0	2010	5,0	2011	55
Forbrugerprisindeks (inflation), årlig vækst i pct.	2011	2,8	2011	2,3	2010	1,7
Samlet fiskerifangst, 1,000 tons	2011	680	2010	394	2010	124
Heraf fangst af rejer i pct. af samlet fangst	2011	1,2	2010	1,4	2010	52,3
Adgang til internet, pct. af 16-74-årige ³	2011	92	2010	48	2006	69
Mobiltelefonabonnement, pct. af 16-74-årige	2011	141	2010	175	2008	136
Import, mio. kr.	2011	524 549	2011	5 252	2011	4 822
Heraf import fra Danmark i pct.	•	•	2011	26,4	2011	40,5
Eksport mio. kr.	2011	604 201	2011	5 359	2011	2 541
Heraf eksport til Danmark i pct.	•	•	2011	7,5	2011	92,0
Eksport af fisk og fiskeprodukter i pct.	2011	2,7	2011	85,1	2011	92,5
Bruttonationalprodukt (BNP), årets priser, mio. kr.	2011	1 786 477	2010	12 942	2010	12 295
Årlig realvækst i pct. af BNP	2011	1,0		...	2010	1,2
BNP i årets priser pr. indbygger, kr.	2011	320 128	2010	267 551	2010	217 800
Betalingsbalancen, løbende poster, mio. kr.	2011	115 788	2010	761,3	2006	1 720
Betalingsbalancen i pct. af BNP	2011	6,5	2010	5,9	2006	16,2
Overskud på offentlige finanser i pct. af BNP	2011	-1,9	2010	-3,6	2010	1,8
Offentlige sektors nettogæld i pct. af BNP, ultimo året	2011	3,5		...	2006	-21,2
Bloktilskud fra den danske stat, mio. kr.	•	•	2011	624	2011	3 533

¹ Meteorologiske oplysninger målt i Thorshavn på Færøerne og Nuuk i Grønland. ² Ledigheden på Grønland opgøres som medio-ledige i pct. af den potentielle arbejdsstyrke. ³ Opgjort som internetabonnement på Færøerne.

Kilde: Danmarks Statistik, Færøernes Statistik, Grønlands Statistik, *Statistisk Tiårsoversigt* og *Nordic Statistical Yearbook*